TIESAS RĪKOJUMS (astotā palāta)

2016. gada 5. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Tiesas Reglamenta 99. pants — Pamatotu šaubu neesamība — Gaisa pārvadājumi — Regula (EK) Nr. 261/2004 — 2. panta l) punkts — Jēdziens "atcelšana" — Lidojums, kura ietvaros veikta neplānota starpnolaišanās

Lieta C-32/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Amtsgericht Dresden* (Drēzdenes pirmās instances tiesa, Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 10. decembrī un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 19. janvārī, tiesvedībā

Ute Wunderlich

pret

Bulgarian Air Charter Limited .

TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs D. Švābi [*D. Šváby*] (referents), tiesneši M. Safjans [*M. Safjan*] un M. Vilars [*M. Vilaras*],

ģenerāladvokāts M. Bobeks [*M. Bobek*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Bulgarian Air Charter Limited* vārdā – *P. Kauffmann*, *Rechtsanwalt*,

— Francijas valdības vārdā – *D. Colas* un *M.-L. Kitamura*, pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā – *W. Mölls* un *K. Simonsson*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu saskaņā ar Tiesas Reglamenta 99. pantu lemt, izdodot motivētu rīkojumu,

izdod šo rīkojumu.

* Tiesvedības valoda – vācu.

Rīkojums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 2. panta l) punktu Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 11. februāra Regulā (EK) Nr. 261/2004, ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (OV 2004, L 46, 1. lpp.).

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Ute Wunderlich* un *Bulgarian Air Charter Limited*, gaisa pārvadātāju, par tā atteikumu izmaksāt kompensāciju par to, ka tā reiss pirms galamērķa sasniegšanas veica neparedzētu starpnolaišanos.

Atbilstošās tiesību normas

3 Regulas Nr. 261/2004 preambulas 1., 2. un 4. apsvērumā ir noteikts:

"(1) Kopienas rīcībai gaisa satiksmes nozarē cita starpā ir jābūt vērstai uz to, lai nodrošinātu augsta līmeņa pasažieru aizsardzību. Turklāt ir jāņem vērā vispārējās patērētāju aizsardzības prasības.

(2) Iekāpšanas atteikums un lidojumu atcelšana vai ilga kavēšanās rada nopietnas problēmas un sarežģījumus pasažieriem.

[..]

(4) Tādēļ Kopienai ir jāpaaugstina [..] noteiktie aizsardzības standarti, lai pastiprinātu pasažieru tiesības un nodrošinātu, ka gaisa pārvadātāji strādā liberalizētā tirgū atbilstīgi saskaņotiem nosacījumiem."

4 Regulas 2. panta l) punktā "atcelšana" ir definēta kā "tāda lidojuma neveikšana, kurš ir bijis iepriekš plānots un uz kuru ir rezervēta vismaz viena vieta".

5 Minētās regulas 5. panta 1. punktā ir noteikts:

"Ja atceļ lidojumu, attiecīgajiem pasažieriem:

[..]

c) ir tiesības saskaņā ar 7. pantu no apkalpojošā gaisa pārvadātāja saņemt kompensāciju, ja vien:
   i) pasažieri nav informēti par atcelšanu vismaz divas nedēļas pirms paredzētā izlidošanas laika vai
   ii) pasažieri nav informēti par atcelšanu laika posmā no divām nedēļām līdz septiņām dienām pirms paredzētā izlidošanas laika un viņiem nav piedāvāta maršruta maiņa, saskaņā ar kuru viņi var izlidot ne vairāk kā divas stundas pirms paredzētā izlidošanas laika un sasniegt savu galamērķi mazāk nekā četras stundas pēc iepriekš paredzētā ielidošanas laika, vai arī
   iii) pasažieri nav informēti par atcelšanu mazāk nekā septiņas dienas pirms paredzētā izlidošanas laika un viņiem nav piedāvāta maršruta maiņa, sakarā ar kuru viņi var izlidot ne vairāk kā vienu stundu pirms iepriekš paredzētā izlidošanas laika un sasniegt savu galamērķi mazāk nekā divas stundas pēc paredzētā ielidošanas laika."

6 Šīs pašas regulas 7. panta 1. punktā ir noteikts, ka lidojuma atcelšanas gadījumā pasažieriem pienākas kompensācija, kura ir noteikta EUR 250 apmērā par visiem lidojumiem 1500 kilometru vai mazākā attālumā.

Pamatlietas strīds un prejudiciālais jautājums

7 *U. Wunderlich* veica rezervāciju *Bulgarian Air Charter* lidojumam no Burgasas (Bulgārija) uz Drēzdeni (Vācija), kura izlidošanas laiks bija paredzēts 2014. gada 13. septembrī plkst. 11.40 un nolaišanās – tajā pašā dienā plkst. 13.00.

8 Reisu apkalpojošais lidaparāts pacēlās paredzētajā dienā un laikā. Tomēr tas veica neplānotu nolaišanos Prāgā (Čehijas Republika) un galu galā nolaidās Drēzdenē plkst. 15.20, proti, ar 2 stundu un 20 minūšu nokavēšanos.

9 *U. Wunderlich* vērsās *Amtsgericht Dresden* (Drēzdenes pirmās instances tiesa, Vācija), lai saņemtu Regulas Nr. 261/2004 5. un 7. pantā paredzēto kompensāciju EUR 250 apmērā.

10 Šajā lietā iesniedzējtiesa uzskata, ka, lai interpretētu Regulas Nr. 261/2004 2. panta l) punktā ietverto jēdzienu "atcelšana", ir atbilstoši 2011. gada 13. oktobra spriedumam *Sousa Rodríguez* u.c. (C-83/10, EU:C:2011:652) jāizmanto jēdziens "maršruts", ko Tiesa definē kā ceļu, kuru lidmašīna veic no izlidošanas lidostas uz ielidošanas lidostu noteiktā kārtībā, kas nozīmē, ka lidmašīnai ir jāizlido atbilstoši plānotajam maršrutam un arī ir jāsasniedz šajā maršrutā paredzētais galamērķis. Šajā ziņā tā uzskata, ka no 2009. gada 19. novembra sprieduma *Sturgeon u.c.* (C-402/07 un C-432/07, EU:C:2009:716) izriet, ka maršruts ir lidojuma būtisks elements, jo lidojums ir jāveic saskaņā ar pārvadātāja iepriekš noteiktu plānojumu. Tā arī norāda, ka, ņemot vērā, ka ir jānošķir kavēšanās un atcelšana, lidojumu var uzskatīt par atceltu tikai tad, ja gaisa pārvadātājs nodrošina pasažieru pārvadājumu ar citu lidojumu, kura sākotnējais plānojums atšķiras no iepriekš paredzētā lidojuma plānojuma. No tā šī tiesa secina, ka maršruts ir būtiska lidojuma sastāvdaļa.

11 Turklāt, pamatodamās uz 2011. gada 13. oktobra spriedumu *Sousa Rodríguez* u.c. (C-83/10, EU:C:2011:652), tā konstatē, ka vairākas Vācijas tiesas ir uzskatījušas, ka lidmašīnas novirzīšanās no sākotnējā maršruta, iekļaujot neparedzētu papildu nolaišanos, ir tik būtiskas sākotnējā maršruta izmaiņas, ka plānotais lidojums ir jāuzskata par nenotikušu.

12 Šajos apstākļos *Amtsgericht Dresden* (Drēzdenes pirmās instances tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai ir notikusi lidojuma atcelšana Regulas Nr. 261/2004 2. panta l) punkta izpratnē, ja plānotais lidojums sākās paredzētajā laikā un ne vairāk kā ar trīs stundu kavēšanos lidmašīna nolaidās plānotajā galamērķī, tomēr tika veikta neparedzēta starpnolaišanās?"

Par prejudiciālo jautājumu

13 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 99. pantu, ja uzdotais prejudiciālais jautājums ir identisks jautājumam, par kuru Tiesa jau ir sniegusi nolēmumu, ja atbilde uz šādu jautājumu skaidri izriet no judikatūras vai ja atbilde uz uzdoto prejudiciālo jautājumu nerada nekādas pamatotas šaubas, Tiesa pēc tiesneša referenta priekšlikuma un pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas jebkurā brīdī var lemt, izdodot motivētu rīkojumu.

14 Šajā lietā ir jāpiemēro šī tiesību norma.

15 Ar uzdoto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 261/2004 2. panta l) punkts ir interpretējams tādējādi, ka lidojums, kura pacelšanās un nolaišanās vietas atbilda plānotajam, taču kura ietvaros tika veikta neplānota starpnolaišanās, ir uzskatāms par atceltu.

16 Vispirms ir jānorāda, ka minētās Regulas Nr. 261/2004 2. panta l) punktā "atcelšana" ir definēta kā "tāda lidojuma neveikšana, kurš ir bijis iepriekš plānots un uz kuru ir rezervēta vismaz viena vieta".

17 Šajā saistībā Tiesa ir precizējusi, ka konstatēt, ka lidojums ir atcelts, faktiski ir iespējams, ja sākotnējais lidojuma plānojums tiek atcelts un lidmašīnas pasažieri pievienojas kādam citam plānotam lidojumam neatkarīgi no lidojuma, uz kuru minētie pasažieri bija veikuši rezervāciju (skat. spriedumu, 2011. gada 13. oktobris, *Sousa Rodríguez* u.c., C-83/10, EU:C:2011:652, 30. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

18 Tādējādi tāds lidojums kā pamatlietā, kura pacelšanās un nolaišanās vietas atbilda plānotajam un kura pasažieriem tādēļ nebija jāpievienojas citam lidojumam viņu rezervētā lidojuma pārplānošanas dēļ, nav uzskatāms par neveiktu Regulas Nr. 261/2004 2. panta l) punkta izpratnē (šajā ziņā skat. spriedumu, 2011. gada 13. oktobris, *Sousa Rodríguez* u.c., C-83/10, EU:C:2011:652, 28. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

19 Apstāklis, ka šī lidojuma ietvaros tika veikta neplānota starpnolaišanās, neatspēko šo konstatējumu, tādēļ nav pamats uzskatīt šo lidojumu par atceltu.

20 Šajā ziņā, protams, no Tiesas judikatūras izriet, ka lidojuma maršruts ir būtisks tā elements, jo tas ir jāveic atbilstoši gaisa pārvadātāja iepriekšējam plānojumam (spriedums, 2011. gada 13. oktobris, *Sousa Rodríguez* u.c., C-83/10, EU:C:2011:652, 27. punkts).

21 Katrā ziņā, ja lidojumu, kura galamērķis ir sasniegts pēc neplānotas starpnolaišanās, pielīdzinātu atceltam lidojumam un tādēļ gaisa pārvadātājam uzliktu pienākumu šī lidojuma pasažieriem izmaksāt Regulas Nr. 261/2004 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā un 7. pantā paredzēto kompensāciju, tas nebūtu nedz atbilstīgi šīs regulas mērķim, nedz vienlīdzīgas attieksmes principam.

22 Pirmkārt, ir skaidrs, ka Regulas Nr. 261/2004 mērķis, kas, kā izriet no tās preambulas 1., 2. un 4. apsvēruma, ir nodrošināt pasažieru un patērētāju augsta līmeņa aizsardzību, stiprinot viņu tiesības virknē situāciju, kas rada nopietnas problēmas un sarežģījumus, kā arī standartizētā un tūlītējā veidā atlīdzinot šīm personām radīto kaitējumu (spriedums, 2016. gada 22. jūnijs, *Mennens*, C-255/15, EU:C:2016:472, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

23 Fakts, ka lidojuma ietvaros tiek veikta neplānota starpnolaišanās, nekādā ziņā nav situācija, kura pati par sevi rada pasažieriem tādas nopietnas grūtības un neērtības, kādas rodas iekāpšanas atteikuma, lidojuma atcelšanas vai kavēšanās dēļ, par ko Regulā Nr. 261/2004 Tiesas interpretācijā ir paredzēta kompensācija.

24 Šādas nopietnas grūtības un neērtības rodas tikai tad, ja šīs starpnolaišanās rezultātā lidojumu apkalpojošā lidmašīna galamērķi sasniedz ar nokavēšanos, kas ir trīs stundas vai lielāka, salīdzinot ar paredzēto ielidošanas laiku, un šādā situācijā pasažieriem principā rodas tiesības saņemt kompensāciju, kura paredzēta Tiesas interpretētajā Regulas Nr. 261/2004 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā un 7. pantā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2013. gada 26. februāris, *Folkerts*, C-11/11, EU:C:2013:106, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

25 Otrkārt, ja lidojumu, kura plānotais galamērķis pēc neplānotas starpnolaišanās tiek sasniegts, pielīdzinātu atceltam lidojumam, tiktu atzītas pasažieru, kuri šīs neplānotās starpnolaišanās rezultātā galamērķī ir ieradušies ar vairāk nekā trīs stundu nokavēšanos, tiesības uz kompensāciju, savukārt pasažieriem, kuri piedzīvojuši identisku nokavēšanos cita iemesla dēļ, nebūtu tiesību uz kompensāciju, kas paredzēta Tiesas interpretētajā Regulas Nr. 261/2004 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā un 7. pantā, un tādējādi tas būtu pretrunā vienlīdzīgas attieksmes principam.

26 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai ikviens Savienības tiesību akts ir jāinterpretē saskaņā ar visām primārajām tiesībām, tostarp saskaņā ar šo principu, kurš nosaka, ka līdzīgās situācijās nedrīkst piemērot atšķirīgus noteikumus un atšķirīgās situācijās nedrīkst piemērot vienādus noteikumus, ja vien tāda pieeja nav objektīvi pamatota (skat. spriedumu, 2009. gada 19. novembris, *Sturgeon* u.c., C-402/07 un C-432/07, EU:C:2009:716, 48. punkts un tajā minētā judikatūra).

27 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 261/2004 2. panta l) punkts ir interpretējams tādējādi, ka lidojums, kura pacelšanās un nolaišanās vietas atbilda plānotajam, taču kura ietvaros ir veikta neplānota starpnolaišanās, nav uzskatāms par atceltu.

Par tiesāšanās izdevumiem

28 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (astotā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 11. februāra Regulas (EK) Nr. 261/2004, ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91, 2. panta l) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka lidojums, kura pacelšanās un nolaišanās vietas atbilda plānotajam, taču kura ietvaros ir veikta neplānota starpnolaišanās, nav uzskatāms par atceltu.

[Paraksti]